

Zápis ze zasedání Knihovny rady JAMU

konaného dne 25. října 2023 v Knihovně JAMU

Přítomni: Mgr. **Klára Hanáková**, Ph.D. (ředitelka Nakladatelství JAMU), doc. MgA. **Marek Hlavica**, Ph.D. (předseda Knihovny rady), doc. Mgr. MgA. **Monika Holá**, Ph.D. (zástupkyně HF JAMU), PhDr. **Romana Kasperkevičová** (ředitelka Knihovny JAMU), a doc. Ing. **David Strnad** (zástupci DF JAMU)

Omluveni: PhDr. **Petr Lyko**, Ph.D. et Ph.D. (zástupce HF JAMU), doc. MgA. **Hana Průchová**, Ph.D., JUDr. **Lenka Valová** (prorektorka pro studium a kvalitu)

Program:

1. Představení činnosti Knihovny JAMU v předchozím akademickém roce

- Ředitelka Knihovny JAMU představila činnost Knihovny JAMU v předchozím akademickém roce. Knihovna JAMU nakoupila do konce roku 2022 studijní prameny výši 535.043 Kč (2021: výši 547.206 Kč, 2020: 552.099 Kč). Z toho na akvizici knižního fondu bylo vydáno 241.248 Kč, na fond hudebnin 185.693 Kč (z toho 27.032 Kč pro studentskou uměleckou činnost – koncerty, operní inscenace) a na nosiče DVD a CD 14.228 Kč (2021: knižní fond 221.484 Kč, hudebniny 184.167 Kč, nosiče 45.816 Kč). Bylo odebíráno 45 titulů časopisů (periodika) o 349 exemplářích, z toho 10 titulů bylo dostupných v tištěné i elektronické verzi, 2 pouze elektronicky; předplatné za 38 titulů časopisů a 1 titul denního tisku činilo 93.874 Kč. Z prostředků a pro potřeby specifického vysokoškolského výzkumu obou fakult, FRVČ a NPO ve výši 495.331 Kč (2021: 154.079 Kč) byla zakoupena odborná cizojazyčná literatura a zejména hudebniny. Knihovní fond rozšířily publikace získané dary (divadelní publikace a hudebniny) a výměnou s jinými vysokými školami a oborově spřízněnými institucemi (2 aktivní kontakty). K výměně slouží výběr z produkce Nakladatelství JAMU a do knihovního fondu se doplňují všechny vydané tituly.
- Knihovna by uvítala, kdyby byly dostupné prostředky z projektů specifického vysokoškolského výzkumu obou fakult, FRVČ či NPO Knihovně sdělovány s dostatečným předstihem před koncem roku, aby mohl nákup publikací včas proběhnout.
- Aktuální stav doplňování knihovního fondu: plán na rok 2023 550 tis. Kč, aktuálně utraceno 391 tis. Kč, přičemž další publikace jsou ve spolupráci s fakultami objednány a prostředky budou do konce roku vyčerpány.
- V roce 2022 Knihovna registrovala 1.306 uživatelů, z toho 42 externích (2021: 1.171 uživatelů, z toho 43 externích). Výpůjček bylo registrováno 6.110 (2021: 4.828). Knihovní fond k 31. 12. 2022 činil 125.582 knihovních jednotek (fyzických) a 93 jednotek (e-knihy), roční přírůstek činil 3.660 knihovních jednotek fyzických a 9 e-knihy. (2021: 121.922 knihovních jednotek, roční přírůstek 1.389). Úbytek činil 242 knihovních jednotek. Kromě knih, hudebnin, časopisů, CD a DVD se do katalogu zpracovávají (katalogizují v souladu s pravidly RDA) výběrově články z časopisů (304 záznamů) a online přístupné diplomové práce (382 záznamů).
- Knihovní rada prodiskutovala vrácení výpůjček studenty ukončujícími studium. V případě řádného ukončení i ERASMU je systém většinou funkční, nicméně výstupní listy nemají oporu ani v zákoně, ani ve Studijním a zkušebním řádu (nelze zadržovat diplom z důvodu

nevyplnění výstupního listu), což v ojedinělých případech vede k nevrácení výpůjček a Knihovna musí vrácení urgovat individuálně, někdy i neúspěšně. Při nejbližší novele SZŘ by bylo žádoucí do textu směrnice zapracovat i výstupní listy.

- Pokračovala digitalizace starších diplomových prací (celkem zdigitalizováno 982 signatur), jedná se o práce od roku 2005 zpětně (celkem se jedná o cca. 2.600 prací). S IS JAMU je zatím propojeno 281 DP.
- Knihovní rada prodiskutovala možnosti zohlednění databáze digitalizovaných diplomových prací v antiplagiátorském systému IS JAMU a případně v budoucnu i programy umělé inteligence. Předseda Knihovní rady ve spolupráci s OVIS a MUNI ověří, zda digitalizované práce jsou zařazeny mezi sledované zdroje antiplagiátorského systému.
- V květnu – září 2023 proběhla revize fondu skript dle platných zákonů, do konce října bude probíhat finální dohledávání chybějících v návaznosti na „doběh“ vrácení za uplynulý AR 2022/2023.
- Přístup k oborovým elektronickým informačním zdrojům (EIZ) pro studium, vědu a výzkum byl pro roky 2018 – 2022 spolufinancován z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání MŠMT, projektu *Národní centrum pro elektronické informační zdroje*, zkráceně *CzechELib*, realizátor Národní technická knihovna (NTK). Nástupnickým projektem je *NCIP VaVal – Národní centrum pro informační podporu výzkumu, vývoje a inovací*, z něhož jsou spolufinancovány EIZ od 2023+. Předplatné licencovaných databází spolufinancovaných z projektu výše hradila Knihovna, a to databázi Oxford Music Online (základem je hudební slovník Grove Music Online, Oxford University Press) ve výši 39.362 Kč a databázi 150 titulů plnotextových časopisů JSTOR Arts & Sciences III hrazený částkou ve výši 10.614 Kč. Mimo projekt je přístup do databáze Digital Concert Hall Berliner Philharmoniker (obsahuje nahrávky, záznamy a živé přenosy koncertů, dokumentární filmy či rozhovory s umělci), roční licenci ve výši 48.052 Kč hradila Knihovna. Od roku 2020, kdy byla z projektu ERDF II DF trvalým nákupem pořízena vybraná kolekce 80 titulů e-books Taylor & Francis, která se průběžně doplňuje, v roce 2023 se rozrostla o dalších 9 titulů, pořízených z prostředků DF JAMU. Na všechny e-knihy jsou vytvořeny záznamy v katalogu Aleph. Na základě zájmu pedagogů a studentů DF JAMU byla zahájena jednání o přístupu do platformy DRAMOX, obsahující záznamy inscenací českých divadel.
- Knihovní radě byly předloženy statistiky využití jednotlivých EIZ. Četnost využívání je poměrně vysoká zejména v době dokončování závěrečných prací, jinak spíše nízká.
- Z projektu NPO „Digitalizace vzdělávací činnosti“ byl pořízen online nástroj Writfull pro korekturu odborných textů v angličtině, který používá AI.
- Pro Fond umělecké dokumentace bylo pořízeno externí diskové úložiště (EDÚ), počítač (hrazeno z FRIMu) a registrační skříň na ukládání digitalizovaných plakátů velkých formátů, kterých bylo v roce 2023 digitalizováno 170 ks a jsou uloženy v MS Teams a EDÚ. Digitalizace plakátů bude pokračovat i v letošním AR 2023/2024.
- Knihovní rada byla informována o MVS (Meziknihovní výpůjční službě) a zajišťování zápůjček hudebnin pro studentskou koncertní a operní uměleckou činnost HF JAMU, a to ve spolupráci s Koncertním oddělením a Komorní operou HF.
- Knihovna je zapojena do projektu Alumni na JAMU – byla aktualizována Směrnice o knihovnických a informačních službách (knihovní řád), List JAMU 16/2023.
- Další informace o činnosti Knihovny JAMU v minulém roce jsou obsaženy ve výroční zprávě o činnosti JAMU -

https://is.jamu.cz/do/jamu/doc/5499/Vyrocní_zprava_o_cinnosti/JAMU_VZOC_2022.pdf

2. Představení plánované činnosti Knihovny JAMU v začínajícím akademickém roce

- Budou pokračovat kurzy pro doktorandy i nové studenty. Jsou zcela zásadní pro to, aby se studenti seznámili s celou šíří služeb Knihovny, které vysoce převyšují pouhé výpůjčky publikací. Zejména je potřeba propagovat možnost využívání elektronických publikací a elektronických informačních zdrojů, které jsou zatím využívány pouze omezeně.
- Knihovná rada projednala možnou úpravu vyhlášek děkanů o formální úpravě závěrečných prací s ohledem na novelizaci citační normy ČSN (ISO 690:2022). Knihovna poskytne proděkanům pro studium maximální podporu při novelizaci vyhlášek.
- Knihovná rada prodiskutovala možnosti využití nástrojů umělé inteligence v Knihovně JAMU i v Nakladatelství JAMU. Prostřednictvím předsedy Knihovny rady bude v příslušné pracovní skupině přednesen návrh, aby na obou pracovištích byly k dispozici adekvátní nástroje AI pro uživatele Knihovny (studovna) i pracovníky Nakladatelství. Přínosné by také bylo, kdyby některý z nástrojů AI pracoval i s interní databází závěrečných prací.
- Změna otevírací doby Knihovny (od 9 hodin dopoledne namísto dosavadních 10 hodin) se osvědčila a je uživateli využívána. V nejbližší době není potřebná další změna.
- Předseda Knihovny rady informoval o činnosti pracovní skupiny pro dokumentaci umělecké činnosti JAMU. Cílem je vytvořit jednotné úložiště, na kterém budou všechny dokumenty (specifikované ve směrnici rektora 2021/4 LJ) archivovány a zálohovány. Aktuálně příslušná firma (Agora) specifikuje technické řešení a interně na JAMU probíhá mapování datové velikosti existujících archivních dokumentů i předpokládaných ročních přírůstků. V roce 2024 by měl být celý systém zprovozněn a být všem uživatelům k dispozici.
- Z důvodu ukončení vývoje aktuálně používaného knihovního systému Aleph firmou ExLibris se Knihovna JAMU účastnila od roku 2022 pracovních schůzek pro pořízení nástupnické platformy nové generace (PNG) pro vysokoškolské knihovny z projektu CARDS (IPS OP JAK MŠMT), nositel projektu Národní technická knihovna. Stejně jako další umělecké VŠ, dospěla JAMU k rozhodnutí se k projektu nepřipojit, neboť nevýhody centrálního národního knihovního systému převažují nad výhodami. Aktuálně je řešeno pořízení vhodného nástupnického knihovního systému v rámci projektu OP JAK JAMU (2025-2028). Oslovování jsou potenciální dodavatelé a JAMU preferuje řešení v synergii s ostatními UVŠ. Výhodou nového knihovního systému by měla být i významná úspora finančních nákladů, přičemž ideální by bylo, kdyby významná část uspořené prostředků sloužila k rozšiřování knihovního fondu Knihovny JAMU.
- Knihovná rada projednala možnosti fungování Knihovny JAMU během plánované rekonstrukce IVU Astorka. Vzhledem k měnící se situaci jsou možná řešení dosud v jednání, nicméně jako reálná možnost se aktuálně jeví vydávání/vracení výpůjček prostřednictvím Infocentra JAMU (přízemí IVU Astorka).

3. Zhodnocení činnosti Knihovny JAMU v předchozím roce

- Knihovná rada celkově zhodnotila činnost Knihovny JAMU velmi pozitivně. Knihovna na vynikající úrovni plní své poslání a poskytuje maximální podporu svým uživatelům. Vysoce ocenit lze i práci ředitelky R. Kasperkevičové, která tým svých pracovníků úspěšně motivuje k dalšímu rozvoji a ke zkvalitňování služeb Knihovny JAMU.

25. října 2023

Zapsal a verifikoval: M. Hlavica